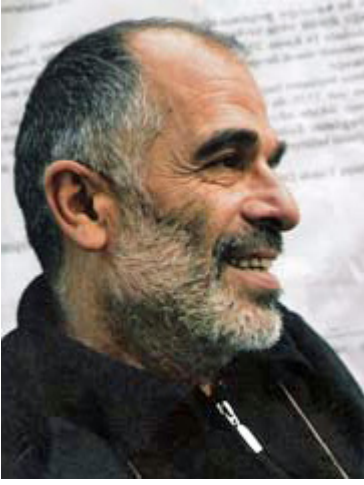


Sait etinoğlu: 100 yıl mücadele insanlığın umudu oldu

Posted on 04/05/2016



Ermenistan'ın başkenti Yerevan, Ermeni Soykırımı'nın yüzüncü yıldönümü vesilesiyle geçen yıl birincisi düzenlenen 'Soykırım Suuyla Mücadele Global Forumu'na bu yıl da ev sahipliği yaptı. Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen akademisyenler, bilim insanları, sosyologlar, tarihçiler, toplumbilimciler, siyasi temsilciler ve insan hakları savunucularının katıldığı uluslararası forumun bu yılki oturumunda, soykırımdan kurtularak hayatta kalanlar ile mülteci ve göçmen konumuna getirilen mağdurların sorunları ele alındı.

Farklı ülkelerden gelen yaklaşık 70 uluslararası gazetecinin takip ettiği forumun sonuç bildirgesinde son dönemde Ortadoğu'da ve farklı bölgelerde yaşanan vahşet ve soykırım girişimlerinin endişeyle karşılandığı belirtildi. Etnik ve din azınlıkların terör ve yeni soykırım girişimi tehdidiyle karşı karşıya bulunduğunun belirtildiği sonuç bildirgesinde, bundan kaynaklı olarak göçmen ve mülteci sayısının da İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana yeniden en st seviyeye çıktığı kaydedildi.

9 Aralık tarihini, "Uluslararası soykırım kurbanlarını anma ve soykırım suçunu nleme günü" ilan eden Birleşmiş Milletler kararına atıfta bulunulan sonuç bildirgesinde, tüm ye ülkelerin yönetimlerine ve sivil toplum kuruluşlarına soykırım suunun tekrarlanmaması için önlem alınması doğrultusunda küresel mücadeleye somut destek vermeleri çağrısında bulunuldu.

Bildirgede ayrıca, gelecek yıllarda düzenlenecek olan forumun bir sonraki oturumunda nefret suçu ve soykırım inkârıyla mücadele, soykırım suçu hakkında toplumsal bilinçlendirmenin artırılması doğrultusunda eğitimin önemi ve eğitim müfredatlarının konu edileceği duyuruldu.

Ermeni Soykırımı'nda hayatı kaybedenleri anma günü olan 24 Nisan vesilesiyle Ermenistan'da düzenlenen anma töreni ve uluslararası foruma katılan araştırmacı yazar Sait Çetinoğlu, inkârcılıkla mücadele ve bu doğrultuda Ermeni halkının yüz yıllık direnişinin bugün insanlığın ortak umuduna dönüştüğünü söyledi. Taraf'ın sorularını yanıtlayan Çetinoğlu, düzenlenen forum vasıtasıyla Ermenistan'ın "mağdurların sözcüsü" konumuna geldiğini belirtti. Sait Çetinoğlu'yla hem forum, hem de Ermenistan izlenimlerinin yanı sıra Türkiye'de de 24 Nisan'da yapılan anmaları konuştuk:

Hrant Kasparyan: Ermenistan'da 'soykırım suçuyla mücadele' başlığıyla uluslararası bir forum düzenlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sait Çetinoğlu: Forum, Ermenileri kendiliğinden mağdurların sözcüsü konumuna getirdi. Bu yargı çok iddialı bulunabilir, ancak forumdaki görülmeye değer atmosferin bu konuda kuşkuya yer bırakmadığını söyleyebilirim. Yüz yıllık direniş geleneği daha da güçlenmiş, insanlığın ortak umuduna dönüşmüştür.

Forumun düzenlendiği Nisan ayında Dağlık Karabağ sınırındaki çatışmanın tırmanmasını ve gerilimin devam ettirilmesini nasıl yorumluyorsunuz?

Karabağ, her Ermeni'nin ekmek ve su kadar önemli bir derdi. Soykırım ile her an yüz yüze olan bir toplumun endişeli olmaması düşünülemez. Karabağ saldırısının 24 Nisan öncesi olması elbette anlamlı ve 24 Nisan anmalarına gölge düşürebileceği düşünülmüş ve tasarlanmış olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca saldırının, Ermenilere 24 Nisan öncesi bir "gözdağı" olduğu da altı çizilmesi gereken bir durumdur. Ben Karabağ'ın Suriye ile birlikte ele alınması gerektiğini düşünürüm: 1918'de olduğu gibi soykırım ikinci kez sınır ötesine

taşınmaya çalışılmaktadır. 1915'ten kalanların Suriye'de IŞİD eliyle icabına bakılırken, Karabağ'ın icabına bakılması da Azerbaycan'a bırakılmıştır. Ancak, forum ve diğer etkinliklerin üst üste gelmesi oynamak istenen kirli tezgâhı bozmuş, dayanışmayı güçlendirmiştir. Dünyanın dört bir yanından gelen aktivist dayanışmasının yarattığı sinerji, tezgâhın bozulmasını sağladığı gibi geleceğe daha bir umutla bakmamızı, adaleti sağlayacak gücü toplayacağımıza dair inancımızı güçlendirmiştir.

Forum'da Türkiye'den birkaç katılımcı olsa da, başkent Yerevan'daki Ermeni Soykırımı Anıtı ve Müzesi'ni son yıllarda ziyaret eden Türkiyelilerin sayısında ciddi bir artış olduğu belirtiliyor, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ziyaretçilerin çokluğu fazla bir anlam taşımaz. Ziyaretçilerin profilinde değişiklik olacağını, bilinçli/nitelikli ziyaretçilerin çoğalacağını düşünüyorum. Meraklılar azalacak, nitelikli ziyaretçilerin sayısı yükselecektir.

Ermenistan'da 24 Nisan'da yapılan anmaya da katıldınız. Nasıl izlenimler edindiniz?

Anmaların daha örgütlü olduğunu ve kararlılığı ifade ettiğini söyleyebilirim. Yüzüncü yılla birlikte Ermeni direnişinin ivme kaybedeceğini sananlar yanılmıştır. 101. yılda uluslararası dayanışmayla birlikte direnişe ayrı bir ivme kazandırdığını ve direnişin bambaşka bir boyuta evrildiğini söyleyebilirim. Önümüzdeki yıllar özellikle çetin geçmeye aday yıllardır. Bu kez Ermeni Soykırımı'nın sonuçlarının giderilmesi isteminin yükseleceği, telafi ve tazminin konuşulacağı yıllar olacak. Adalet istemi daha net ve kararlılıkla ifade edilecektir. Bu noktada uluslararası kamuoyunun dayanışması önemlidir. Ermeni halkının yüzyıllık adalet istemine daha fazla kulak vererek dayanışmasını güçlendirmelidir. Batı'ya ayrıca bir hatırlatmada bulunmalıyız: retorik pratiğe geçirilsin! İnsanlık değerlerine sahip çıksın!

Bu yıl polis tarafından İzmir'de engellenmiş olsa da, 24 Nisan vesilesiyle Türkiye'de de anma etkinlikleri ve toplantılar düzenleniyor. Bu etkinlikleri yeterli buluyor musunuz? Eksik

yönleri neler? Neler yapılmalı?

Birincisi, polisin engellemesine gerek kalmadan, “1915 ahlakı” veya ahlaksızlığıyla engelleme kendiliğinden oluşuyor. Evini ve işini komşusunu katlederek kuran, hayatına el koyduğu kadın ile aile kuran ve bunla hesaplaşmayan bir toplumdan adalet beklemek çok zor...

İkincisi, Türkiye’de 24 Nisan anmaları konusunda bir tekel oluştu, bu tekel de yasak savma kabilinden anmalar düzenliyor. Bu yıl İstanbul Tünel’deki anmada 200 civarında insan ancak toplanmış. 22 Nisan günü Beyoğlu’ndaki Cezayir’de yapılan toplantının “ciddiyeti”, o sonucu önceden göstermişti. Son olarak, özellikle dört partinin oybirliğiyle soykırıma karşı Ermeni direnişinin en önemli noktalarından biri olan Urfa’ya tartışmasız ve itirazsız “İstiklal madalyası” verildiği bu koşullarda Türkiye toplumu adına bir şey söyleyebilmek, umutlu olmak zor görünüyor. Türkiye toplumu bildiğiniz gibi düşünme tembeli bir toplumdur. Kendi adına “düşünen” kişinin arkasında bir tür sürü psikolojisiyle hareket eder. Kişiler, sendikalar, partiler takkelerini önlerine koyarak düşünmeliler: Adaletin neresindeler? Bu soruyu kendilerine sormak durumundalar. Durum bu kadar açık aslında. Fakat düşünmek yerine patronuna bakarak, “1915 ahlakı” ve ahlaksızlığıyla patronunun arkasında konumlanmak, onun ağzına bakarak hareket etmek insanlıktan çıkmakla eşdeğerdir. İnsanlığın ulaştığı değerlerin neresindeyiz sorusu, aynı zamanda cevabın da anahtarıdır. Bu soruyu sorabilirsek birçok engeli aşmak bir yana, çözüme oldukça yakın olacağımızı söyleyebilirim.

Kaynak: taraf.com.tr